

ΧΡΗΣΤΟΥ Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗ

Μέρος Α' - ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

3. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Λ*Λ*Λ*Λ

θ) ΠΡΟΕΔΡΙΚΗ ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΗΝ 25^η ΜΑΡΤΙΟΥ ΑΝΤΙ ΤΗΣ
24^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ, ΕΠΙΣΤΟΛΗ 28.7.2003

Λ*Λ*Λ*Λ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.sartzetakis.gr

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Θ) ΠΡΟΕΔΡΙΚΗ ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΗΝ 25^{ΗΝ} ΜΑΡΤΙΟΥ ΑΝΤΙ ΤΗΣ 24^{ΗΣ} ΙΟΥΛΙΟΥ

Λ*Λ*Λ*Λ

Με τήν κατάρρευσιν τῆς δικτατορίας συνεπεία τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς εἰς τήν Κύπρον ἐπανῆλθεν εἰς τήν Ἑλλάδα τήν 24^{ην} Ιουλίου 1974, ἀπό τήν Γαλλίαν, ὅπου ἀπό τὸ 1963, μετὰ τήν ἐκλογικὴν νίκην τῆς Ἐνώσεως Κέντρου καὶ τὸν σχηματισμὸν Κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου, καὶ ἐν συνεχείᾳ καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς ἑπταετοῦς δικτατορίας εὐρίσκετο, ὁ τέως Πρωθυπουργὸς Κωνσταντῖνος Καραμανλῆς, ὁ ὁποῖος καὶ ἐσχημάτισε τὴν πρώτην μεταδικτατορικὴν Κυβέρνησιν. Ἐκτοτε ἡ 24^η Ιουλίου καθιερώθη καὶ ἑορτάζεται κατ' ἔτος ὡς «ἐπέτειος ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος» μὲ σχετικὰ μηνύματα τῶν πολιτικῶν Ἀρχηγῶν καὶ κορυφαίαν ἐκδήλωσιν τὴν διδομένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον δεξίωσιν.

Ἡ δεξίωσις αὐτὴ ἐπροβλημάτιζε πάντοτε τὸν Πρόεδρον Χρῆστον Α. Σαρτζετᾶκην. Τόσον διὰ λόγους ἀρχῆς, ὅσον καὶ λόγω τῆς τηρουμένης κατ' αὐτὴν πρακτικῆς. Πράγματι, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκπροσωπεῖ τὸ σύνολον τοῦ ἔθνους καὶ αἱ ἐκδηλώσεις του πρέπει νὰ καλύπτωνται πάντοτε ἀπὸ τὴν πανεθνικὴν ὁμοθυμίαν. Ὅμως ἡ δικτατορία, καταδυναστεύσασα ἐπὶ ἑπταετίαν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, καίτοι πρὸς ὑπηρετήσιν ξένων συμφερόντων ἐπεβλήθη, ἀπὸ Ἑλλήνας ὑπηρετήθη ἐνεργῶς, ἐνῶ ἀπὸ ἄλλους ὑπεστηρίχθη, ἔστω περιορισμένως. Ἔτσι ἡ ἀποκατάστασις τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος ἀσφαλῶς ἀπήρεσκεν εἰς ὅλους αὐτοὺς. Ἐπομένως καὶ ἡ δι' αὐτὴν διδομένη Προεδρικὴ δεξίωσις ἐσήμανε καὶ τὸν διανοητικὸν αὐτῶν μυκτηρισμὸν, ρόλος ὅμως, πού ἴσως δὲν ταιριάζει εἰς τὴν ἐνοποιητικὴν ἀποστολὴν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ τηρουμένη πρακτικὴ τῶν προσκλήσεων διὰ τὴν Προεδρικὴν δεξίωσιν οὐσιαστικῶς ἀναιροῦσε τὸ νόημα τῆς ἐκδηλώσεως, ἀφοῦ οἱ ἐναντίον τῆς δικτατορίας ὄντως ἀγωνισθέντες καὶ πολλὰ παθόντες (φυλακισθέντες, βασανισθέντες, καταδικασθέντες) δὲν ἐκαλοῦντο, πλὴν ἐλαχίστων, ἐνῶ ἡ δεξίωσις συνήθροιζε καὶ πλῆθος ἀσχέτων προσώπων, μὲ προέχουσαν τὴν συμμετοχὴν δημοσιογράφων (1.300 τὸν ἀριθμὸν!), ἀλλὰ καὶ ἐμφανῶς συνεργασθέντων μὲ τὴν δικτατορίαν προσώπων ἢ ἀπλῶς φιλοδικτατορικῶν. Ἔτσι ἐπρόκειτο οὐσιαστικῶς περὶ συνάξεως πρὸς ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ!...

Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν λόγος περὶ «ἀποκαταστάσεως» ἤμπορεῖ νὰ γίνεται μόνον διὰ κάτι, πού ὑπῆρχε προηγουμένως ἀκεραίως, πρᾶγμα πού δὲν συνέβαινε διὰ τὴν

«δημοκρατική» μας «νομιμότητα» προδικτατορικῶς. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, δὲν ἦτο ἐθνικῶς ἐπιτρεπτόν, νὰ ἐορτάζεται ἢ ἐν λόγῳ ἀποκατάστασις μὲ ὑψίστην ἐκδήλωσιν τὴν Προεδρικὴν δεξίωσιν, ὅταν χρονικῶς συνέπεσε μὲ τὰς ἐναρκτηρίουσ ἡμέρας τῆς Κυπριακῆς τραγωδίας.

Ἐθνικῶς ἐπιτρεπτόν θὰ ἦτο ὁ ἐορτασμὸς τῆς ἐπετείου ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος νὰ γίνεταί εἰς ἐπίπεδον Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, δηλαδὴ τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας, ἢ ὁποία καὶ εἶχε καταλυθῆ ἐπὶ δικτατορίας. Καὶ ὄχι Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὅταν μάλιστα αὐτὸς δὲν παραθέτει δεξίωσιν οὔτε διὰ τὴν ἐθνικὴν μας ἐορτὴν τῆς 25^{ης} Μαρτίου, ἡμέραν ὄντως πανεθνικῆς χαρᾶς !

Μὲ τὰς σκέψεις αὐτὰς ὁ Χρῆστος Α. Σαρτζετάκης, ὅταν τὸν Μάρτιον τοῦ 1985 ἀνεδείχθη εἰς τὸ Προεδρικὸν ἀξίωμα, ἐπεδίωξε τὴν ἀντικατάστασιν τῆς Προεδρικῆς δεξιώσεως τῆς 24^{ης} Ἰουλίου μὲ ἄλλην, διὰ τὴν ἐθνικὴν μας ἐορτὴν τῆς 25^{ης} Μαρτίου. Ἡ ἀλλαγὴ ὅμως αὐτὴ ἐναυάγησε.

Μὲ ἀφορμὴν τὴν ἐφετεινὴν Προεδρικὴν δεξίωσιν τῆς 24^{ης} Ἰουλίου καὶ τὰ κατ' αὐτὴν λεχθέντα, ὁ Πρόεδρος Χρῆστος Α. Σαρτζετάκης ἐξέθεσε τὸν σχετικὸν σκεπτικισμόν του καὶ τὰ αἷτια ματαιώσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωχθείσης ἀλλαγῆς, ὡς ἀνωτέρω, μὲ τὴν κατωτέρω καταχωριζομένην ἀπὸ 28.7.2003 ἐπιστολὴν του πρὸς τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΝ», «ΕΣΤΙΑΝ» καὶ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΝ». Ἡ ἐπιστολὴ ἐδημοσιεύθη μόνον ὑπὸ τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ φύλλον τῆς 29^{ης} καὶ ὑπὸ τῆς δευτέρας εἰς τὸ φύλλον τῆς 30^{ης} Ἰουλίου 2003 (μετὰ πρωτοσελίδου σχολίου).-

Νέα Πεντέλη, 28^η Ἰουλίου 2003.

Κύριε Διευθυντά,

Κατὰ τὴν ἐφετεινὴν δεξίωσιν εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον διὰ τὴν 29^{ην} ἐπέτειον «ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος», ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Κύριος Κωνσταντῖνος Στεφανόπουλος, εἰς σύντομον ὀμιλίαν του, τυχούσαν εὐρυτάτης δημοσιότητος, ἐτόνισεν, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις τοῦ ἐορτασίμου τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ ὡς «ἡμέρας τῆς Δημοκρατίας».

Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω σχετικῶς τὸν σκεπτικισμόν μου, ὅταν εἰς τὴν Πατρίδα μας, - ἴσως μοναδικὴ εἰς τὸν κόσμον περίπτωσις, - δὲν γίνεται ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς πολιτειακῆς μας ἐκπροσωπήσεως δεξίωσις ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐθνικῆς μας ἐορτῆς ! Διότι βεβαίως ἐναντι τῆς πρώτης αὐτῆς πανεθνικῆς μας ἐορτῆς ἔπονται κατὰ πολὺ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐορτασμοί, καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν οἰανδήποτε «ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος» ἢ «διὰ τὴν Δημοκρατίαν».

Ἄλλωστε λόγος περὶ «ἀποκαταστάσεως» ἴσχυται νὰ γίνεταί μόνον διὰ κάτι, πού ὄντως ὑπάρχει ἀκεραίως ! Ἀλλά εἰς τὴν Πατρίδα μας ἡ «δημοκρατικὴ νομιμότης» δὲν ἦτο καὶ τόσον ἀνθηρὰ καὶ ζηλευτὴ κατὰ τὴν πρῶτῃς δικτατορίας ἐποχὴν (π.χ. πολιτικὴ δολοφονία βουλευτοῦ *Γρηγορίου Λαμπράκη*, κλπ.), μὲ ἐξαιρέσειν φυσικὰ τὴν σύντομον περίοδον τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀειμνήστου *Γεωργίου Παπανδρέου* (ἡ ὁποία ἄλλωστε καὶ δι' αὐτό, καίτοι πρωτοφανοῦς ἀποδοχῆς τοῦ 53 % τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος, ἀνετράπη μὲ τὴν μεθοδευθεῖσαν ἀποστασίαν). Ἐκτὸς τούτου καὶ ἡ τηρουμένη πρακτικὴ τῆς σχετικῆς δεξιώσεως μόνον «ἀποκατάστασις δημοκρατικῆς νομιμότητος» δὲν μαρτυροῦσε, ἀφοῦ ὄντως ἀντιστασιακοὶ καὶ μαρτυρήσαντες ἐπὶ δικτατορίας (π.χ. *Μουστακλῆς*, *Ὀπρόπουλος*, *Κοροβέσης*, ὁ ὑποφαινόμενος, καὶ ἄλλοι φυλακισθέντες καὶ καταδικασθέντες) δὲν ἐκαλοῦντο εἰς αὐτὴν (αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ καλοῦνται μόνον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἰδικῆς μου Προεδρίας). Ἐνῶ ἐκαλοῦντο καὶ προσήρχοντο καὶ ἄνθρωποι πανθομολογουμένως συνεργασθέντες μὲ τὴν δικτατορίαν ἢ ἀπλῶς φιλοδικτατορικοὶ ! ... Καὶ ἀκόμη, πῶς εἶναι ἐθνικῶς ἐπιτρεπτόν, νὰ ἐορτάζεται γεγονός, τὸ ὁποῖον χρονικῶς συνέπιπτε μὲ τὰς ἐναρκτηρίου τῆς Κυπριακῆς τραγωδίας ἡμέρας ; Τὸ ἐθνικὸν πένθος δι' αὐτὴν δὲν καλύπτει, δὲν πρέπει νὰ καλύπτῃ, οἰανδήποτε ἄλλην χαρὰν ; Αὐτοὶ εἶναι καὶ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους μετὰ τὴν λήξιν τῆς Προεδρικῆς μου θητείας, καίτοι μετέχων ἐνεργῶς εἰς τὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς Προεδρίας, οὐδέποτε παρέστην εἰς τὴν ἀνωτέρω δεξιῶσιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Διατὶ ὅμως μόνον μετὰ τὴν λήξιν τῆς Προεδρικῆς μου θητείας ; Ἀλλά, δὲν εἶναι ὄψιμοι αἱ τοιαῦται σκέψεις μου. Κατὰ τὸν πρῶτον ἐπὶ τῆς Προεδρίας μου ἐορτασμὸν τῆς ἡμέρας (24.7.1985) ἐξέθεσα εἰς τὸν τότε *Πρωθυπουργὸν Ἀνδρέαν Παπανδρέου* τὰς ἀνωτέρω σκέψεις καὶ τὴν πρόθεσίν μου νὰ καταργήσω τὴν δεξιῶσιν αὐτὴν καὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσω μὲ ἄλλην, διὰ τὴν ἐθνικὴν μας ἐορτὴν τῆς 25^{ης} Μαρτίου. Ὁ Πρωθυπουργὸς ἐπεκρότησε ρητῶς τὰς σκέψεις καὶ συνεφώνησεν ἀπολύτως μαζί μου. Ὅμως ἡ ἀλλαγὴ ἐναυάγησε κατόπιν τῆς πικρᾶς ἐμπειρίας μου ἀπὸ τὰς παλινωδίας τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Διότι, ἐνῶ καθ' ὑπόδειξιν αὐτοῦ δὲν εἶχα τότε καλέσει εἰς τὴν δεξιῶσιν τὸν προκάτοχόν μου Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας *Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν*, ὅταν ἠγέρθη σχετικὸς θόρυβος ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἡ Κυβέρνησις ὄχι μόνον δὲν μὲ ἐκάλυψε, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἐπέτρεψε τὴν μετάδοσιν διὰ τῶν κρατικῶν ραδιοτηλεοπτικῶν μέσων σχετικῆς ἐπεξηγηματικῆς ἀνακοινώσεως τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας, εἰς τὴν ἐκδοσιν, σημειωτέον, τῆς ὁποίας καὶ τὸ κείμενόν της ὁ ἴδιος ὁ Πρωθυπουργὸς εἶχε ρητῶς συμφωνήσει ! Προσωπικῶς δὲν εἶχα ποτὲ προβλήματα μὲ ἀνθρώπους, καὶ φυσικὰ οὔτε μὲ τὸν προκάτοχον Πρόεδρον. Δι' αὐτὸ καὶ ἔκτοτε, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Προεδρίας μου, τὸν ἐκαλοῦσα εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς δεξιῶσεις καὶ τὰ γεύματα τῆς Προεδρίας τῆς Δημοκρατίας· καὶ μάλιστα ἐνῶ αὐτὸς οὐδέποτε προσῆλθε, ἀντιθέτως ἐγώ,

όταν τὸ 1990 μὲ διεδέχθη, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ἰδικῆς του δευτέρας Προεδρίας, ὅταν ἐκαλούμην, προσηρόμην πάντοτε εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Προεδρίας.- Ὅπως ἐπίσης, - ἄλλη περίπτωση παλινωδίας τοῦ Πρωθυπουργοῦ - ἐνῶ κατήργησα διὰ τὴν 25.7.1985 τὴν διδομένην κάθε 25^{ην} Ἰουλίου δεξίωσιν χάριν τῶν ἀποφοίτων τῶν Στρατιωτικῶν Σχολῶν, μὲ τὴν σκέψιν, ὅπως ἐξήγησα εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ συνεφώνησεν αὐτὸς καὶ πάλιν ἀπολύτως μαζί μου, ὅτι δὲν ταιριάζει πρὸς τὸ ἦθος τῆς Δημοκρατίας ἢ ὑπὲρ τῶν Στρατιωτικῶν αὐτὴ διάκρισις, ἐκτὸς ἐὰν τὸ ἴδιον ἐγένετο μὲ τοὺς ἀποφοίτους καὶ τῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν, ἰδίως αὐτῶν ποὺ τροφοδοτοῦν δημοσίας θέσεις (π.χ. καθηγητικάς), ἐν τούτοις μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης (εἰς τὸ ὁποῖον τὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργοῦ κατεῖχε τότε ὁ ἴδιος ὁ Πρωθυπουργός) ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Προεδρίαν τῆς Δημοκρατίας νὰ καλύψῃ αὐτὴ, ἀπὸ τὰ πενιχρά της κονδύλια, τὴν δαπάνην τῆς δεξιώσεως, τὴν ὁποῖαν τὸ ἴδιον τὸ Ὑπουργεῖον ἔδωσε διὰ τοὺς ἀποφοίτους τῶν Στρατιωτικῶν Σχολῶν, μὲ τὸ σκεπτικόν, ὅτι ἔπρεπεν ἡ Προεδρία τῆς Δημοκρατίας νὰ τὴν εἶχε δώσει ! Φυσικὰ καὶ ἠρνήθη τὴν ἀποδοχὴν τοῦ αἰτήματος, ἀλλὰ, πρὸς ἄρσιν ἀντιπαλοτήτων, ἀνεβίωσα κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη τὴν δεξίωσιν ...

Ἐν ὄψει λοιπὸν τοιούτων παλινωδιῶν δὲν διεκινδύνευσά τὴν ἀντικατάστασιν τῆς δεξιώσεως διὰ τὴν ἐπέτειον «ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος» μὲ ἄλλην διὰ τὴν ἐθνικὴν μας ἑορτὴν. Διότι ἐξ ἐμπειρίας πλέον ἐγνώριζα, ὅτι θὰ μοῦ κατελόγιζαν καὶ θὰ ἤμουν ἀκάλυπτος εἰς μομφὴν, ὅτι ἀντιτίθεμαι εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατικῆς νομιμότητος ! Ποῖος, ἐγώ, ὁ τόσα δεινοπαθήσας καὶ κτηνωδῶς βασανισθεὶς ἐπὶ δικτατορίας. Ἀφοῦ πολλὰ Μ.Μ.Ε., τύπος καὶ ραδιοτηλεοπτικὰ μέσα, ὅταν κατευθύνωνται, μὲ τόσην εὐκολίαν καὶ ψυχικὴν ἀσυδοσίαν ἠμποροῦν τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ τὸ ἄσπρο νὰ ἐμφανίσουν μαῦρο ! ...

Εὐκταῖον λοιπὸν θὰ ἦτο, τώρα, μετὰ πάροδον τόσων ἐτῶν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκλειψὶν προσωπικῶν εὐαισθησιῶν, νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ Προεδρικὴ δεξίωσις τῆς 24^{ης} Ἰουλίου μὲ ἄλλην εὐτυχεστέρας καὶ πρωταρχικῆς σημασίας διὰ τὸ Ἔθνος μας ἡμέρας, αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς μας ἑορτῆς τῆς 25^{ης} Μαρτίου.-

*Μὲ τὴν προσήκουσαν τιμὴν,
Χρῆστος Α. Σαρτζετάκης*

Λ*Λ*Λ*Λ*Λ*Λ